

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

16 JULI 1998

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de artikelen 318
tot 323 van de nieuwe gemeentewet
betreffende de gemeentelijke
volksraadpleging**

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de artikelen
140-1 tot 140-6 van de provinciewet**

AANVULLEND VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE BINNENLANDSE
ZAKEN, DE ALGEMENE ZAKEN EN
HET OPENBAAR AMBT (1)

**UITGEBRACHT DOOR
DE HEER Daniël VANPOUCKE**

(1) Samenstelling van de commissie : zie p. 2.

Zie :

- 1174 - 96 / 97 :

- Nr 1 : Wetsvoorstel van de heren Michel, Vanvelthoven, mevrouw Cahay-André, de heren Eerdekkens en Willem.
- Nrs 2 tot 7 : Amendementen.
- Nr 8 : Verslag.
- Nr 9 : Tekst aangenomen door de commissie.
- Nr 10 : Amendementen voorgesteld na indiening van het verslag.

- 1175 - 96 / 97 :

- Nr 1 : Wetsvoorstel van de heren Michel, Vanvelthoven, mevr. Cahay-André, de heren Eerdekkens en Willem.
- Nrs 2 tot 6 : Amendementen.
- Nr 7 : Verslag.
- Nr 8 : Tekst aangenomen door de commissie.
- Nrs 9 en 10 : Amendementen voorgesteld na indiening van het verslag.
- Nr 11 : Aanvullend verslag.
- Zie ook :*
 - Nr 12 : Tekst aangenomen door de commissie.

(*) Vierde zitting van de 49e zittingsperiode

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

16 JUILLET 1998

PROPOSITION DE LOI

**modifiant les articles 318 à 323 de la
nouvelle loi communale, relatifs à la
consultation populaire communale**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant les articles
140-1 à 140-6 de la loi provinciale**

RAPPORT COMPLÉMENTAIRE

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INTERIEUR, DES AFFAIRES GENERALES ET
DE LA FONCTION PUBLIQUE (1)

**PAR
M. Daniël VANPOUCKE**

(1) Composition de la commission : voir p. 2.

Voir :

- 1174 - 96 / 97 :

- N° 1 : Proposition de loi de MM. Michel, Vanvelthoven, Mme Cahay-André, MM. Eerdekkens et Willem.
- N°s 2 à 7 : Amendements.
- N° 8 : Rapport.
- N° 9 : Texte adopté par la commission.
- N° 10 : Amendements déposés après le dépôt du rapport..

- 1175 - 96 / 97 :

- N° 1 : Proposition de loi de MM. Michel, Vanvelthoven, Mme Cahay-André, MM. Eerdekkens et Willem.
- N°s 2 à 6 : Amendements.
- N° 7 : Rapport.
- N° 8 : Texte adopté par la commission.
- N°s 9 et 10 : Amendements présentés après le dépôt du rapport.
- N° 11 : Rapport complémentaire.
- Voir aussi :*
 - N° 12 : Texte adopté par la commission.

(*) Quatrième session de la 49e législature

DAMES EN HEREN,

Ingevolge de indiening van amendementen na de neerlegging van het verslag, heeft de Kamer tijdens haar vergadering van 15 juli 1998 besloten deze voorstellen terug te sturen naar uw commissie.

Uw commissie heeft die amendementen besproken tijdens haar vergadering van dezelfde dag.

Op verzoek van *de heer Cortois* werd het ontwerp-verslag aan de commissie voorgelegd met het oog op de goedkeuring ervan tijdens de vergadering van 16 juli 1998, conforme artikel 18, 5°, van het Reglement van de Kamer. *De heer Cortois* vraagt ook dat artikel 18, 6°, van het Reglement zou worden toegepast.

*
* *

A. WETSVOORSTEL NR. 1174

1. DISCUSSION

De heer Cortois dient amendement nr. 37 (Stuk nr. 1174/10 - 96/97) in op artikel 2. Dat amendement strekt ertoe de laatste zin van de voorgestelde tekst weg te laten, teneinde de drempel voor het aantal inwoners van wie de handtekening vereist is wanneer het initiatief voor de raadpleging van de inwoners van een gemeente uitgaat op 10% te behouden, ongeacht het aantal inwoners.

De heer Cortois dient amendement nr. 38 (Stuk nr. 1174/10 - 96/97) in op artikel 6. Dat amendement strekt ertoe §6 van de voorgestelde tekst te vervangen door een nieuwe tekst die bepaalt dat tot het opnemen van de stemmen wordt overgegaan, ongeacht het aantal inwoners van de gemeente dat aan de volksraadpleging heeft deelgenomen.

(1) Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Janssens (Ch.)

A. — Vaste leden

C.V.P. HH. Brouns, De Crem,
Mevr. Hermans,
H. Vanpoucke.
P.S. HH. Canon, Dufour,
Janssens.
V.L.D. HH. Cortois, Smets,
Mevr. Van den Poel-
Welkenhuyzen.
S.P. HH. Van Gheluwe,
Vanvelthoven.
P.R.L.- HH. D'hondt, Moerman.
E.D.F.

P.S.C. H. Detremmerie.
V.B. H. De Man.
Agalev/ H. J.P. Viseur
Ecolo

B. — Plaatsvervangers

HH. Cauwenberghs, Tant,
Vandeurzen, Van Eetvelt, Van
Overberghe.
HH. Demotte, Meureau, Minne,
Toussaint.
HH. Dewael, Eeman, Huts,
Taelman.
Mevr. Croes-Lieten,
HH. Delathouwer, Vande Lanotte.
Mevr. Cornet, H. de Donnéa, Mevr.
Herzet.

HH. Fournaux, Lefevre.
HH. Huysentruyt, Lowie.
HH. Tavernier, Wauters.

C. — Niet-stemgerechtigde leden

VU H. Van Hoorebeke.
Onafh. Mevr. Bastien.

MESDAMES, MESSIEURS,

A la suite de la présentation d'amendements après le dépôt du rapport, la Chambre a décidé au cours de sa séance du 15 juillet 1998 de renvoyer cette proposition à votre commission.

Votre commission a examiné ces amendements au cours de sa réunion du même jour.

A la demande de *M. Cortois*, le projet de rapport a été soumis à la commission en vue de son approbation conformément à l'article 18, 5°, du règlement de la Chambre au cours de la réunion du 16 juillet 1998. *M. Cortois* réclame également l'application de l'article 18, 6°.

*
* *

A. PROPOSITION DE LOI N° 1174

1. DISCUSSION

M. Cortois présente l'amendement n° 37 (doc. n° 1174/10 - 96/97) à l'article 2, qui vise à supprimer la dernière phrase du texte proposé, afin de maintenir à 10 % le seuil du nombre d'habitants dont la signature est requise lorsque la consultation est demandée par les habitants d'une commune, quel que soit le nombre de ceux-ci.

M. Cortois présente l'amendement n° 38 (doc. n° 1174/10 - 96/97) à l'article 6, qui vise à remplacer le § 6 du texte proposé par un nouveau texte prévoyant le dépouillement quel que soit le nombre des habitants de la commune qui ont participé à la consultation.

(1) Composition de la commission :

Président : M. Janssens (Ch.)

A. — Titulaires

C.V.P. MM. Brouns, De Crem,
Mme Hermans,
M. Vanpoucke.
P.S. MM. Canon, Dufour,
Janssens.
V.L.D. MM. Cortois, Smets,
Mme Van den Poel-
Welkenhuyzen.
S.P. MM. Van Gheluwe,
Vanvelthoven.
P.R.L.- MM. D'hondt, Moerman.
E.D.F.

P.S.C. M. Detremmerie.
V.B. M. De Man.
Agalev/ M. J.P. Viseur
Ecolo

B. — Suppléants

MM. Cauwenberghs, Tant,
Vandeurzen, Van Eetvelt, Van
Overberghe.
MM. Demotte, Meureau, Minne,
Toussaint.
MM. Dewael, Eeman, Huts,
Taelman.
Mme Croes-Lieten
MM. Delathouwer, Vande Lanotte.

MM. Fournaux, Lefevre.
MM. Huysentruyt, Lowie.
MM. Tavernier, Wauters.

C. — Membres sans voix délibérative

VU M. Van Hoorebeke.
Indép. Mevr. Bastien.

Het ware aangewezen het stemgedrag van de deelnemers aan de volksraadpleging bekend te maken, uit eerbied voor de burgers die zich de moeite hebben getroost om deel te nemen aan de politieke besluitvorming en overeenkomstig het voornemen om de volksraadpleging te doen uitgroeien tot een middel om aan politieke besluitvorming te doen.

De heer De Man verklaart dat zijn fractie niet van plan is die amendementen goed te keuren. Eerst en vooral meent hij dat de bekendmaking van de resultaten van een volksraadpleging waaraan slechts zeer weinig inwoners hebben deelgenomen, tot misbruiken kan leiden en over die resultaten een valse indruk kan doen ontstaan.

Verder is hij van oordeel dat het organiseren van een volksraadpleging een dermate belangrijke gebeurtenis vormt, dat men moet kunnen rekenen op een voldoende grote opkomst. Hij herinnert eraan dat hij gekant is tegen het beginsel dat alle inwoners van een gemeente aan de raadpleging kunnen deelnemen, ongeacht of zij al dan niet kiesgerechtigd zijn. Het beleid van een democratisch verkozen coalitie zal dan immers niet alleen worden beoordeeld door wie haar aan de macht heeft geholpen, maar ook door jongeren van 16 tot 18 jaar en door mensen die de Belgische nationaliteit niet hebben.

De heer Tavernier verwijst naar de argumenten die hij heeft aangevoerd tijdens de voorgaande discussie, maar kan zich in beide amendementen vinden. Het begrip «volk» dient niet gelijkgesteld te worden met het begrip «nationaliteit».

Volgens mevrouw *Van de Castele* tonen de recente volksraadplegingen aan dat het bepalen van een deelnemingspercentage om te mogen overgaan tot de stemopneming, leidt tot het tegenovergestelde van de doelstelling. De Raad van State heeft op dat gevaar gewezen in zijn advies over het wetsontwerp tot aanvulling van de nieuwe gemeentewet met bepalingen betreffende de gemeentelijke volksraadpleging (Stuk Senaat nr 1338-1 (1994-1995). De volksraadpleging moet tot doel hebben zoveel mogelijk burgers te overhalen om te gaan stemmen en de bevolking heeft het recht de uitslag ervan te vernemen.

De heer Van den Eynde verwondert zich over het door heer Tavernier aangevoerde argument. In een democratie is het de burger en hij alleen die beslist. Onder het mom van democratie heeft het voorstel in feite de ondermijning van de democratische verkiezingen op het oog.

De heer Vanvelthoven vindt de deelname van een groot deel van de bevolking een pluspunt voor de democratie; hij wijst er daarbij op dat de deelnemingspercentages die het voorstel oplegt om te kunnen overgaan tot de stemopneming, betrekkelijk laag zijn.

Par respect pour les citoyens qui ont fait l'effort de participer à la décision politique et conformément à l'intention de faire de la consultation populaire un instrument de la prise de décision politique, il convient de faire connaître le comportement électoral des participants à la consultation.

M. De Man fait part de l'intention de son groupe de ne pas soutenir ces amendements. Il estime en premier lieu que la publication des résultats d'une consultation à laquelle un nombre infime d'habitants aurait participé risque de donner lieu à des abus et de susciter une impression fausse au sujet des résultats de la consultation.

Il considère ensuite que pour organiser un événement de l'importance d'une consultation populaire, il faut pouvoir compter sur une mobilisation suffisante. Il rappelle son désaccord avec le principe de la participation de tous les habitants d'une commune à la consultation, qu'ils aient ou non la qualité d'électeur. En effet, la politique d'une coalition démocratiquement élue ne sera pas seulement jugée par ceux qui l'ont portée au pouvoir, mais également par des jeunes de 16 à 18 ans et par des personnes de nationalité étrangère.

M. Tavernier renvoie aux arguments qu'il a développés au cours de la discussion antérieure, mais est favorable aux deux amendements. La notion de peuple ne doit pas être assimilée à la notion de nationalité.

Mme Van de Castele considère que les consultations populaires organisées récemment démontrent que le seuil de participation fixé pour le dépouillement conduit au résultat inverse du but recherché. Dans son avis sur le projet de loi complétant la nouvelle loi communale par des dispositions relatives à la consultation populaire communale (doc. Sénat n° 1338-1 (1994-1995), le Conseil d'Etat avait prévu ce danger. La consultation populaire doit avoir pour but de susciter le vote du plus grand nombre possible et la population a le droit d'en connaître le résultat.

M. Van den Eynde s'étonne de l'argument invoqué par M. Tavernier. Dans une démocratie, c'est l'électeur et lui seul qui décide. Sous le prétexte de la démocratie, la proposition vise en fait à miner les élections démocratiques.

M. Vanvelthoven considère que la participation d'une grande partie de la population est un progrès de la démocratie et fait observer que les seuils que la proposition instaure pour le dépouillement sont relativement bas.

Tot staving van zijn amendementen verklaart *de heer Cortois* gekant te zijn tegen de ongelijke behandeling van de gemeenten op grond van hun omvang. Wat de stemopneming betreft, heeft zelfs een minderheid het recht de uitslag van de volksraadpleging te kennen.

2. STEMMINGEN

De commissie bevestigt de vroeger uitgebrachte stemmingen met betrekking tot de artikelen waarop geen nieuwe amendementen werden ingediend.

*
* *

Amendment nr. 37 wordt verworpen met 12 tegen 3 stemmen.

Artikel 2 wordt aangenomen met 12 tegen 3 stemmen.

*
* *

Amendment nr. 38 wordt verworpen met 12 tegen 3 stemmen.

Artikel 6 wordt aangenomen met 12 stemmen tegen 1 en 2 onthoudingen.

*
* *

Het gehele voorstel wordt aangenomen met 10 tegen 2 stemmen en 2 onthoudingen.

B. WETSVOORSTEL NR. 1175

1. BESPREKING

De heer Reynders stelt amendment nr. 25 van de heer Van Gheluwe c.s. (Stuk nr. 1175/9) op artikel 5 voor. Het strekt ertoe in dit artikel een correctie van technische aard aan te brengen.

De heer Cortois dient amendment nr. 26 (Stuk nr. 1175/10) op artikel 6 in. Het strekt ertoe §6 van de voorgestelde tekst te vervangen door een nieuwe tekst, volgens welke «tot het opnemen van de stemmen wordt overgegaan ongeacht het percentage van de stemgerechtigde bevolking die aan de volksraadpleging heeft deelgenomen».

Voor dat amendement gelden dezelfde argumenten als die welke de spreker voor amendment nr. 38 op artikel 6 van voorstel nr. 1174 heeft gehanteerd.

A l'appui de ses amendements, *M. Cortois* fait part de son opposition à la discrimination entre communes selon leur importance : les seuils doivent être les mêmes quelle que soit la taille de la commune. En ce qui concerne le dépouillement, même une minorité a le droit de connaître le résultat de la consultation.

2. VOTES

La commission confirme les votes émis précédemment sur les articles qui ne font pas l'objet de nouveaux amendements.

*
* *

L'amendement n° 37 est rejeté par 12 voix contre 3.

L'article 2 est adopté par 12 voix contre 3.

*
* *

L'amendement n° 38 est rejeté par 12 voix contre 3.

L'article 6 est adopté par 12 voix contre 1 et 2 abstentions

*
* *

L'ensemble de la proposition est adopté par 10 voix contre 2 et 2 abstentions.

B. PROPOSITION DE LOI N° 1175

1. DISCUSSION

M. Reynders présente l'amendement n° 25 de M. Van Gheluwe et consorts à l'article 5 (doc. n° 1175/9), qui vise à apporter une correction technique à cet article.

M. Cortois présente l'amendement n° 26 à l'article 6 (doc. n° 1175/10), qui vise à remplacer le § 6 du texte proposé par un nouveau texte prévoyant le dépouillement quel que soit le nombre des habitants de la commune qui ont participé à la consultation.

Les arguments à l'appui de cet amendement sont les mêmes que ceux qu'il a développés à l'appui de l'amendement n° 38 à l'article 6 de la proposition n° 1174.

2. STEMMINGEN

De commissie bevestigt de vroeger uitgebrachte stemmingen met betrekking tot de artikelen waarop geen amendementen werden ingediend.

*
* *

Amendment nr. 25 wordt aangenomen met 11 stemmen en 4 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel 5 wordt aangenomen met dezelfde stemuitslag.

*
* *

Amendment nr. 26 wordt verworpen met 12 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Artikel 6 wordt aangenomen met 12 stemmen tegen 1 en 2 onthoudingen.

*
* *

Het hele wetsvoorstel, zoals gewijzigd door amendement nr. 25, wordt aangenomen met 12 tegen 2 stemmen en 2 onthoudingen.

*
* *

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De rapporteur,

D. VANPOUCKE

De voorzitter,

Ch. JANSSENS

2. VOTES

La commission confirme les votes émis précédemment sur les articles qui ne font pas l'objet de nouveaux amendements.

*
* *

L'amendement n° 25 est adopté par 11 voix et 4 abstentions.

L'article 5, ainsi modifié, est adopté par le même vote.

*
* *

L'amendement n° 26 est rejeté par 12 voix contre 2 et 1 abstention.

L'article 6 est adopté par 12 voix contre 1 et 2 abstentions.

*
* *

L'ensemble de la proposition, telle que modifiée par l'amendement n° 25, est adopté par 12 voix contre 2 et 2 abstentions.

*
* *

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le rapporteur,

D. VANPOUCKE

Le président,

Ch. JANSSENS